

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce: **P. Č.,** zast. Mgr. Václavem Jindrou, advokátem se sídlem Pařížská 128/22, Praha 1, proti žalované: **Česká advokátní komora,** se sídlem Národní 16, Praha 1, zast. JUDr. Milanem Hoke, advokátem se sídlem Tyršova 2071, Benešov, v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem a proti rozhodnutím žalované ze dne 16. 2. 2009, č. j. 249/09, a ze dne 20. 3. 2009, č. j. 609/09, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 13. 7. 2011, č. j. 10 Ca 150/2009 – 92,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalované **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna advokáta Mgr. Václava Jindry **se určuje** částkou 2880 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Podáním ze dne 29. 7. 2011 se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora označeného usnesení Městského soudu v Praze, jímž bylo v řízení o jeho kasační stížnosti proti rozsudku téhož soudu ze dne 10. 2. 2011, č. j. 10 Ca 150/2009 – 60, rozhodnuto tak,

že se advokát Mgr. Ondřej Dlouhý zprošťuje povinnosti zastupovat stěžovatele v řízení o kasační stížnosti, přičemž byla tomuto advokátu přiznána odměna za zastupování stěžovatele a náhrada hotových výdajů v celkové výši 2880 Kč. Současně byl advokát Mgr. Václav Jindra ustanoven novým zástupcem stěžovatele pro dané řízení.

Stěžovatel uvádí, že napadené usnesení je usnesením ve smyslu § 104 odst. 3 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s."), jímž se pouze upravuje vedení řízení, a kasační stížnost je tak proti němu nepřípustná. Z kasační stížnosti je nicméně patrný stěžovatelův úmysl bránit se proti tomuto usnesení; současně je však zřejmé, že si stěžovatel nepřeje formu kasační stížnosti, ale domáhá se spíše autoremedury tohoto usnesení.

Jediný zákonem předvídaný postup, jak by Nejvyšší správní soud mohl věcně stěžovateli vyhovět, je právě takový postup, kdy bude podání stěžovatele posouzeno jako kasační stížnost, na jejímž základě by mohl Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušit. Soudní řád správní nepřipouští autoremeduru soudního rozhodnutí; nesouhlasná podání proti rozhodnutím krajských soudů ve správním soudnictví rozhoduje Nejvyšší správní soud právě prostřednictvím řízení o kasačních stížnostech. Z těchto důvodů tedy Nejvyšší správní soud, shodně s Městským soudem v Praze, posoudil podání stěžovatele ze dne 29. 7. 2011 podle jeho obsahu jako kasační stížnost.

Stěžovatel napadá usnesení městského soudu v plném rozsahu. V první řadě nesouhlasí s formulací výroku I. předmětného usnesení, jímž byl advokát Mgr. Ondřej Dlouhý zproštěn povinnosti jej zastupovat, neboť se domnívá, že správně mělo být ve výroku uvedeno, že se ruší výrok o ustanovení jmenovaného advokáta, a zdůrazňuje, že výrok soudu má být formulován v právním a nikoliv v prostém jazyce. Stěžovatel dále namítá, že mu byl výrokem II. napadeného usnesení ustanoven zástupce, jenž je členem České advokátní komory, proti níž směřuje jeho žaloba, a který tedy z tohoto důvodu není nestranný. Neumožňuje-li zákon soudu ustanovit zástupcem jinou osobu, než advokáta – člena žalované, měla být věc předložena Ústavnímu soudu. Stěžovatel se dále domnívá, že advokátu Mgr. Ondřeji Dlouhému neměla být přiznána odměna za jeho zastupování a náhrada hotových výdajů. K tomu uvádí, že převzetí usnesení o ustanovení zástupcem ani nahlédnutí do spisu nelze považovat za převzetí a přípravu zastoupení jako jeden z úkonů právní služby. Takovým úkonem není ani informování stěžovatele advokátem o ustanovení a o možné schůzce. Stěžovatel rovněž uvádí, že advokát nevyčíslil a nedoložil náklady vynaložené na jeho zastupování. Závěrem podotýká, že o nákladech řízení má být rozhodnuto až po jeho skončení; výrok III. usnesení proto považuje za předčasný.

Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvádí, že pokud žalobce požádal o ustanovení advokáta, bylo možné mu ustanovit zástupcem pouze osobu zapsanou v seznamu advokátů vedeném Českou advokátní komorou. Rozhodnutí o odměně a náhradě hotových výdajů advokáta Mgr. Ondřeje Dlouhého považuje žalovaná za správné.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, stěžovatel je zastoupen advokátem a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná.

Stěžovatel poukazuje na nevhodnou formulaci výroku, jímž byl ustanovený advokát zproštěn povinnosti jej zastupovat, aniž by však tuto námitku podrobněji rozvedl a podřadil ji pod příslušné ustanovení soudního řádu správního. Přesto je z kasační stížnosti zřejmé, že stěžovatel nemá námitky proti tomu, jak bylo soudem rozhodnuto, nýbrž právě a pouze proti způsobu, jakým byl předmětný výrok formulován; lze se proto domnívat, že jej stěžovatel považuje za nesrozumitelný a namítá tak jeho nepřezkoumatelnost ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (viz např. rozsudek ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, publikovaný pod č. 133/2004 Sb. NSS; veškerá zde citovaná judikatura zdejšího soudu je dostupná rovněž na www.nssoud.cz) lze za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost obecně považovat takové rozhodnutí soudu, z jehož výroku nelze zjistit, jak vlastně soud ve věci rozhodl, případně, jehož výrok je vnitřně rozporný. Pod tento pojem spadají i případy, kdy nelze rozeznat, co je výrok a co odůvodnění, kdo jsou účastníci řízení a kdo byl rozhodnutím zavázán. V nyní projednávané věci je však zcela zřejmé, že výrok I. napadeného usnesení žádným takovým nedostatkem netrpí, neboť není vnitřně rozporný, je z něj patrné, jak soud o věci rozhodl a koho svým rozhodnutím zavázal.

Stěžovatel dále nesouhlasí s výší odměny za zastupování a náhrady hotových výdajů, jež byly advokátu Mgr. Ondřeji Dlouhému přiznány. Ze spisu městského soudu vyplývá, že jmenovaný advokát byl stěžovateli ustanoven usnesením ze dne 23. 3. 2011, č. j. 10 Ca 150/2009 – 67, a ve dnech 5. 4. a 4. 5. 2011 nahlížel prostřednictvím další zmocněné osoby do soudního spisu. Dne 22. 6. 2011 však požádal soud o zrušení svého ustanovení, k čemuž byl vyzván samotným stěžovatelem z důvodu narušení jejich vzájemné důvěry. Městský soud mu v nyní napadeném usnesení přiznal odměnu za jeden úkon právní služby – převzetí a přípravu zastoupení ve smyslu § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů, spočívající právě v opakovaném studiu soudního spisu. Podle tohoto ustanovení odměna náleží za úkon právní služby „*první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení nebo obhajoby, je-li klientovi zástupce nebo obhájce ustanoven soudem*“. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2007, č. j. 1 As 41/2006 - 75, nebo podle usnesení téhož soudu ze dne 29. 4. 2008, č. j. 5 Azs 33/2008 - 40, nahlížení do spisu a studium spisu, které ustanovený advokát prováděl na počátku zastupování, je třeba pro určení odměny a náhrady hotových výdajů advokáta považovat za součást úkonu právní služby spočívajícího v převzetí a přípravě zastoupení dle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu. K převzetí věci, tedy k seznámení se s ní, došlo v tomto případě prvním studiem spisu. Městský soud přitom uvedl, jaký úkon právní služby a jak zohlednil. Podle Nejvyššího správního soudu je proto rozhodnutí městského soudu správné. Na to nemá vliv skutečnost, že zastoupení stěžovatele advokátem nepřineslo očekávaný výsledek. Náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu je spojena s uskutečněným úkonem právní služby. Navíc se jedná o paušální částku, jak vyplývá z uvedeného ustanovení. Z těchto důvodů není třeba dokládat vynaložení těchto výdajů (nákladů). Vzhledem k tomu, že advokát, jenž byl zproštěn povinnosti zastupovat stěžovatele, již nebyl dále povinen ani oprávněn činit jeho jménem v předmětném řízení jakékoliv další právní úkony, bylo o výši odměny za zastupování a náhrady hotových výdajů rozhodnuto současně s jeho zproštěním.

Konečně stěžovatel brojí i proti tomu, že byl jeho zástupcem pro dané řízení ustanoven advokát, jenž je členem České advokátní komory, proti níž směřuje jeho žaloba.

Stěžovatel má z tohoto důvodu pochybnosti o nestrannosti ustanoveného zástupce. Nejvyšší správní soud posoudil tuto námitku stěžovatele, směřující proti výroku II. napadeného usnesení městského soudu, jako žádost o zproštění ustanoveného zástupce povinnosti zastupování a vyhověl jí; shodně ostatně postupoval již dříve v řízení o kasační stížnosti téhož stěžovatele podané v jiné věci, v níž dotyčný uplatnil námitku shodného obsahu (srov. usnesení ze dne 5. 1. 2011, č. j. 6 Ans 13/2010 – 104).

V této souvislosti však nelze opomenout, že podmínkou řízení o kasační stížnosti před Nejvyšším správním soudem je obecně zastoupení advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.); její splnění však není v některých specifických případech vyžadováno. Nejvyšší správní soud především vyjádřil názor, že *„v řízení o kasační stížnosti, jehož předmětem je posouzení zákonnosti rozhodnutí o zastavení řízení, které bylo důsledkem nezaplacení soudního poplatku za předchozí kasační stížnost, by opětovné trvání jak na podmínce uhrazení poplatku pro toto řízení, tak i na podmínce povinného zastoupení ve svém důsledku znamenalo jen další řetězení téhož problému, což by popíralo smysl samotného řízení, a zároveň by nesvědčilo ani zásadě hospodárnosti a rychlosti řízení, která se obecně uplatňuje ve vztahu k výkonu celé veřejné správy.“* (srov. rozsudek zdejšího soudu z 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 – 77). Na zastoupení účastníka řízení advokátem není podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu nutné trvat ani tehdy, je-li podána kasační stížnost proti usnesení, jímž krajský soud neustanovil účastníku zástupce, ať pro řízení o žalobě nebo pro řízení o kasační stížnosti (srov. rozsudky ze dne 1. 2. 2006, č. j. 1 Azs 143/2005 – 90, a ze dne 28. 4. 2004, č. j. 6 Azs 27/2004 – 41).

Stěžovatel poukazuje na údajný střet zájmů, v němž se ustanovený advokát Mgr. Václav Jindra nachází. Domnívá se, že jej nemůže zastupovat v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku ze dne 10. 2. 2011, č. j. 10 Ca 150/2009 – 60, neboť je členem žalované České advokátní komory. Obecné vyjádření nedůvěry ke všem advokátům není samo o sobě důvodem ke zproštění konkrétního ustanoveného advokáta. Pokud stěžovatel sdělí ve věci vedené u zdejšího soudu pod sp. zn. 2 Ans 5/2011, v níž je vedena kasační stížnost proti rozsudku Městského soudu v Praze č. j. 10 Ca 150/2009 - 60, konkrétní důvody, pro které by neměl být tímto advokátem zastupován, soud je při vyřízení této další věci uváží samostatně.

Na základě všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti a úspěšné žalované nevznikly náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec její běžné činnosti. Proto soud rozhodl, že se žalované právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud určil odměnu ustanoveného advokáta Mgr. Václava Jindry. Ten požadoval odměnu a náhradu nákladů za dva úkony právní služby podle § 7, § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst. 1 písm. a), f) advokátního tarifu. Nejvyšší správní soud ze spisu zjistil, že advokát po doručení usnesení o ustanovení nahlížel do příslušného spisu u Městského soudu v Praze dne 3. 8. 2011, přičemž žádný další úkon v dané věci neučinil. Soud proto ustanovenému zástupci přiznal odměnu za jeden úkon právní služby ve výši

2100 Kč (§ 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu) a náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky), celkem tedy 2400 Kč. Protože advokát doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty (dále jen „daň“), zvyšují se náklady řízení o částku 480 Kč odpovídající dani, kterou je povinen odvést z odměny za zastupování podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. Celková výše odměny a náhrady hotových výdajů tedy činí 2880 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. listopadu 2011

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu